

MIT Açık Ders Malzemeleri
<http://ocw.mit.edu>

18.702 Cebir II
2008 Bahar

Bu materyallerden alıntı yapmak veya Kullanım Şartları hakkında bilgi almak için <http://ocw.mit.edu/terms> ve <http://tuba.acikders.org.tr> sitelerini ziyaret ediniz.

Mertebesi 55 olan Abel olmayan grupların karakter tablosu

G , x ve y elemanları tarafından, $x^{11} = 1$, $y^5 = 1$, $xyy^{-1} = x^3$ bağıntıları ile üretilen mertebesi 55 olan bir grup olsun. Bu grubun mertebesinin gerçekten de 55 olduğunun kanıtlanmasını geçelim.

Sylow teoremleri, G nin bir 11-alt grubu olan $\langle x \rangle$ grubunun normal olduğunu ve bir tanesi $\langle y \rangle$ olan 11 eşlenik 5-alt grubu olduğunu söyler.

x in merkezleyicisi olan $Z(x)$, $\langle x \rangle$ grubunu kapsar ve G grubunun tamamına eşit değildir. Bu nedenle, $Z(x) = \langle x \rangle$ dir ve $|G| = |C(x)||Z(x)|$ formülü, $|C(x)| = 5$ olduğunu gösterir. Benzer biçimde, $|C(y)| = 11$ dir.

$C(x)$ eşleniklik sınıfındaki elemanları listeleyebiliriz. $xyy^{-1} = x^3$ ilişkisi, x^3 ün bu sınıfta olduğunu gösterir. Bu durumda $yx^3y^{-1} = x^9$ elemanı da bu sınıftadır. Bu biçimde devam edersek

$$C(x) = \{x, x^3, x^9, x^5, x^4\} \quad (1)$$

buluruz.

x in 1 e eşit olmayan diğer kuvvetleri de x^2 nin eşleniklik sınıfını oluşturur:

$$C(x^2) = \{x^2, x^6, x^7, x^{10}, x^8\}. \quad (2)$$

Diğer taraftan, 11 Sylow 5-alt gruptan herhangi iki tanesinin kesişimi birim elemanıdır. Bu nedenle, bu alt gruplardan her biri y nin eşleniklik sınıfından bir eleman içerir. y^2, y^3, y^4 elemanlarının her birinin sınıfının kardinalitesi 11 dir. G nin sınıf denklemi

$$55 = 1 + 5 + 5 + 11 + 11 + 11 + 11. \quad (3)$$

Dolayısıyla, 7 indirgenemez karakter vardır.

$\langle x \rangle$ normal bir alt grup olduğundan, $G/\langle x \rangle = \bar{G}$ bölüm grubunu oluşturabiliriz. $\bar{G}$ grubunun eleman sayısının 5 olduğu görülür. Bu nedenle, $\bar{G}$, y nin kalan sınıfı $\bar{y}$ gibi, $\langle x \rangle$ içinde olmayan herhangi bir elemanın kalan sınıfı tarafından üretilir.

$\pi : G \rightarrow \bar{G}$ doğal homomorfizmi, G nin bazı karakterlerinin belirlenmesinde yararlıdır. Şöyle ki, eğer $\bar{\rho} : \bar{G} \rightarrow GL(V)$, $\bar{G}$ nin bir temsili ise, G nin $\rho = \bar{\rho} \circ \pi$ biçiminde bir temsili elde ederiz.

$\bar{G}$ Abel olduğundan, indirgenemez karakterleri bir boyutludur ve bunlardan beş tane vardır. $\bar{y}$ elemanının mertebesi 5 olduğundan, bir boyutlu bir karakterin $\bar{y}$ deki değeri birimin 5-inci kökü, bir başka deyişle $\zeta = e^{2\pi i/5}$ in bir üssü olmalıdır. Bu biçimde 5 üs ve 5 indirgenemez karakter vardır. Dolayısıyla, $\bar{G}$ için tablo belirlenir.

kardinalite	(1)	(1)	(1)	(1)	(1)
eleman	1	$\bar{y}$	$\bar{y}^2$	$\bar{y}^3$	$\bar{y}^4$
$\bar{\chi}_1$	1	1	1	1	1
$\bar{\chi}_2$	1	ζ	ζ^2	ζ^3	ζ^4
$\bar{\chi}_3$	1	ζ^2	ζ^4	ζ	ζ^3
$\bar{\chi}_4$	1	ζ^3	ζ	ζ^4	ζ^2
$\bar{\chi}_5$	1	ζ^4	ζ^3	ζ^2	ζ

Her bir $\bar{\chi}_i$ karakteri G grubunun bir χ_i karakterini belirler ve χ_i , π nin çekirdeğindeki elemanlarda, bir başka deyişle $\langle x \rangle$ alt grubunda, 1 değerini alır.

Aşağıdaki karakter tablosundaki ilk beş satır belirlenmişti. $|G| = d_1^2 + \dots + d_7^2$ formülü ve d_i nin $|G|$ i bölmesi, kalan iki karakterin boyutlarının 5 olduğunu gösterir.

kardinalite	(1)	(5)	(5)	(11)	(11)	(11)	(11)
eleman	1	x	x^2	y	y^2	y^3	y^4
χ_1	1	1	1	1	1	1	1
χ_2	1	1	1	ζ	ζ^2	ζ^3	ζ^4
χ_3	1	1	1	ζ^2	ζ^4	ζ^3	ζ
χ_4	1	1	1	ζ^3	ζ	ζ^4	ζ^2
χ_5	1	1	1	ζ^4	ζ^3	ζ^2	ζ
χ_6	5	u	v	?	?	?	?
χ_7	5	?	?	?	?	?	?

Daha sonra u ve v değerlerini belirleriz: $\bar{\chi}_6$ beş boyutlu bir karakter olduğundan ve x in mertebesi 11 olduğundan, $\bar{\chi}_6(x)$ beş tane birimin 11-inci kökünün, bir başka deyişle $\eta = e^{2\pi i/11}$ in beş tane kuvvetinin toplamıdır. Burada, eşleniklik sınıfını açıkça bilmiyor olmamız çok yararlıdır. Şöyle ki, ρ_{x^3} , ρ_x in eşleniğidir ve bu nedenle, aynı özdeğerlere sahiptir. Diğer yandan, $\rho_{x^3} = \rho_x^3$ dir. Dolayısıyla, özdeğerleri, ρ_x in özdeğerlerinin kübüdür. Bu nedenle, eğer η^ν , ρ_x in bir özdeğeri ise, $\eta^{3\nu}$ da bir özdeğeri. Bu göz önüne alındığında, $\chi_6(x)$ için sadece üç olası değer olduğu görülür: Bu nedenle şunlardan birine eşit olmalıdır: $5=1+1+1+1+1$ veya $\alpha = \eta + \eta^3 + \eta^9 + \eta^5 + \eta^4$ veya $\beta = \eta^2 + \eta^6 + \eta^7 + \eta^{10} + \eta^8$. Şimdi, 5 değeri $\sum \chi_6(g)\chi_6(g)$ toplamına $5^2 \cdot 5 = 125$ lik bir katkıda bulunur. Fakat, bu pozitif terimlerden oluşan ve $|G| = 55$ veren bir toplamdır, çünkü $\langle \chi_6, \chi_6 \rangle = 1$ dir. Dolayısıyla, $\chi_6(x) = 5$ değeri olması gerekenden büyüktür ve bu nedenle $u = \alpha$ veya $u = \beta$ olmalıdır. Beş boyutlu iki karakter olduğundan iki değer de alınmalıdır. Karakter tablosunun alt satırları şunlardır:

kardinalite	(1)	(5)	(5)	(11)	(11)	(11)	(11)
eleman	1	x	x^2	y	y^2	y^3	y^4
χ_6	5	α	β	0	0	0	0
χ_7	5	β	α	0	0	0	0